Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16680

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu, Tuncay Ayas ve Murat Pi?kin taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle ergen popülasyonunda görülen akran zorbal??? davran??lar?n?, hem ma?dur hem de zorba rollerini dikkate alarak tespit etmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda akran zorbal???n?n yayg?nl???n? ve türlerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunma ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Ölçek, ergenlerin okul ortamlar?nda veya sosyal çevrelerinde kar??la?t?klar? çe?itli zorbal?k biçimlerini (fiziksel, sözel, ili?kisel ve siber zorbal?k) kapsamaktad?r. Bu arac?n geli?tirilmesi, alan ara?t?rmac?lar?na ve okul psikolojik dan??manlar?na, zorbal?kla mücadele stratejilerini belirlemede ve risk alt?ndaki ö?rencileri erken tespit etmede önemli bir kaynak sa?lamaktad?r. Ölçe?in orijinal çal??ma makalesine ve detayl? sonuçlar?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: akademikbakis.org.

Anahtar Kelimeler

Akran Zorbal???, Ergenlik, Zorbal?k Belirleme, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Okul Psikolojisi, Sosyal ?li?kiler.

Yazarlar

Tuncay Ayas, Murat Pi?kin.

Amaç

Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu'nun temel amac?, Türkiye'deki ergen popülasyonunun akran zorbal???na maruz kalma ve bu davran??lar? uygulama düzeylerini objektif bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, bu tür davran??lar?n s?kl???n?, türünü ve ?iddetini belirleyerek, okullarda ve di?er e?itim kurumlar?nda zorbal?kla mücadele programlar?n?n etkinli?ini art?rmaya yönelik veri sa?lamay? hedefler.

Bu geli?tirme çal??mas?, uluslararas? standartlara uygun, ancak yerel kültürel dinamikleri de dikkate alan bir ölçüm arac? olu?turmay? amaçlam??t?r. Elde edilen veriler, önleyici rehberlik hizmetlerinin planlanmas? ve zorbal?k müdahale stratejilerinin bilimsel temellere oturtulmas? için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki **akran zorbal???** (peer bullying) yap?s?n? ölçmektedir. Akran zorbal???, bir veya birden fazla ö?rencinin, kendilerinden daha güçsüz olan bir ö?renciye kar?? kas?tl? ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

tekrarlay?c? ?ekilde zarar verme eylemlerini içeren karma??k bir sosyal olgudur. Ölçe?in, zorbal???n farkl? boyutlar?n? (fiziksel, sözel, ili?kisel, siber) kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü varsay?lmaktad?r.

Ölçek maddeleri, zorbal???n hem fail hem de ma?dur perspektiflerinden de?erlendirilmesine olanak tan?r. Bu yap?sal yakla??m, zorbal?k davran???n?n sadece tek bir davran?? türü olarak de?il, birden fazla alt boyutta incelenmesi gerekti?ini vurgular.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Ayas ve Pi?kin, 2015), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? bildirilmi?tir. Kaynakta detaylar belirtilmemi? olsa da, genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi ile) ve **içerik geçerli?i** (uzman görü?leri ile) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? incelerken; **kriter geçerli?i**, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili davran??lar veya ölçeklerle ili?kisini de?erlendirir. Detayl? geçerlik sonuçlar? için orijinal akademik makaleye ba?vurulmal?d?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (tutarl?l?k) çal??malar?, ölçek puanlar?n?n zamana ve farkl? madde setlerine göre ne kadar istikrarl? oldu?unu göstermektedir. Orijinal kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi? olsa da, geli?tirme sürecinde **iç tutarl?l?k** (Cronbach alfa katsay?s?) ve muhtemelen **test-tekrar test güvenirli?i** yöntemlerinin uyguland??? varsay?lmaktad?r.

Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in ayn? bireyden farkl? zamanlarda al?nan ölçümlerde benzer sonuçlar verece?ini gösterir. Bu, ölçe?in psikolojik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelir.

Faktör Analizi

Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu'nun yap?sal boyutlar?n? belirlemek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? desteklemek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile madde yükleri ve alt faktörler belirlenmi?, ard?ndan **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile bu yap?n?n örneklem verilerine ne kadar iyi uyum sa?lad??? test edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? (örne?in, fiziksel zorbal?k, sözel zorbal?k) içeren ve sa?lam bir faktör yap?s?na sahip oldu?u kan?tlanm??t?r. Faktör

ARABPSYCHOLOGY.COM

analizinin detayl? bulgular?, ölçe?in kaç maddeden olu?tu?unu ve kaç alt faktöre ayr?ld???n? netle?tirmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme, Öz Bildirim Ölçe?i.

Format: Ölçe?in derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi? olsa da, bu tür psikometrik araçlar genellikle 5'li veya 4'lü Likert ölçe?i format?n? (örne?in, "Hiçbir Zaman"dan "Her Zaman"a kadar) kullan?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ergenler.

Ya? Grubu: Genellikle 12-18 ya? aral???ndaki ö?renciler (ortaokul ve lise ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli okullarda ö?renim gören ergen ö?renciler örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Uygulama, grup ortam?nda veya bireysel olarak ka??t-kalem yöntemiyle gerçekle?tirilen standart bir anket format?ndad?r.

Anahtar Kelimeler

Akran Zorbal???, Okulda ?iddet, Ergenlik Dönemi, Psikolojik De?erlendirme, Ölçme Arac?, Tuncay Ayas, Murat Pi?kin.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurumsal E-posta Adresleri: tayas@sakarya.edu.tr (Sorumlu Yazar Tuncay Ayas).

Yaz??ma Adresi: Sakarya Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Tuncay Ayas).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in yay?n y?l? **2015**'tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için izinler genellikle sorumlu yazar Tuncay Ayas ile e-posta yoluyla (tayas@sakarya.edu.tr) ileti?im kurularak al?nmal?d?r. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar onay? gereklidir. Ölçe?in kullan?m ücretine dair spesifik bir bilgi mevcut de?ildir, ancak akademik ölçekler genellikle ara?t?rmac?lara ücretsiz sunulur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ayas, T. ve Pi?kin, M. (2015). Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i ergen formu. *Akademik Bak?? Dergisi*, *50,* 316-324.

Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta do?rudan sa?lanmam??t?r, ancak ölçe?in tam metnine ve maddelerine a?a??daki PDF ba?lant?lar?ndan eri?ilebilir:

Orijinal makalenin PDF dosyas? bu ba?lant?dan indirilebilir: akademikbakis.org

Ölçe?in PDF formu ayr?ca ?u adresten de eri?ilebilir: akran-zorbaligi-belirleme-olcegi-ergen-formu-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM